

Sygn. akt II Ca 892/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Mariusz Broda (spr.)**

Sędziowie: **SO Marek Boniecki**

SO Cezary Klepacz

Protokolant: protokolant sądowy Iwona Cierpikowska

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2013 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa **O. P. i L. P.**

przeciwko **A. J.**

o alimenty

na skutek apelacji powódek

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 17 maja 2013 r., sygn. III RC 252/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I (pierwszym) i II (drugim) w części i kwoty po 400 złotych zastępuje kwotami po 500 (pięćset) złotych; w punkcie IV (czwartym) w części i kwotę 486 złotych zastępuje kwotą 600 (sześćset) złotych; w punkcie VI (szóstym) w całości i zasądza od A. J. na rzecz O. P. i L. P. kwoty po 1200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem kosztów procesu;

2. oddala apelację w pozostałej części i zasądza od A. J. na rzecz O. P. i L. P. kwoty po 100 (sto) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

sygn. akt II Ca 892/13

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym do Sądu Rejonowego w Kielcach w dniu 11.03.2013r., przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów wniosła o zasądzenie alimentów na rzecz O. P. i L. P. po 600 miesięcznie , poczynając od dnia 1.01.2013r.

Pozwany A. J. uznał powództwa do kwot po 200 zł miesięcznie , poczynając od dnia wniesienia pozwu. W pozostałym zakresie wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd Rejonowy w Kielcach wyrokiem z dnia 17.05.2013 r. zasądził od A. J. na rzecz O. P. i L. P. alimenty w kwotach po 400 zł miesięcznie , płatne do dnia 5-go każdego następującego po sobie miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat do rąk matki S. P.; oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

W uzasadnieniu przytoczył m.in. następujące ustalenia : małoletnie powódki pochodzą z nieformalnego związku S. P.i A. J.; O.ma 4 lata, a L.1 rok i 8 miesięcy; zamieszkują razem z matką w wynajętym mieszkaniu w K., gdzie opłata za wynajem wynosi 700 zł miesięcznie, czynsz 428,33zł, gaz – 30 zł , opłata za energię elektryczną – 70 zł; O.jest alergikiem, używa pampersów tylko na noc; S. P.ma 25 lat i nie posiada wyuczonego zawodu ; w latach 2009-2012 pracowała w firmie pozwanego i zarabiała około 3.000 złotych brutto; od 3.08. 2013r. jest zarejestrowana jako bezrobotna i pobiera zasiłek dla bezrobotnych w kwocie 559,21 złotych netto; ma przyznany abonament obiadowy z (...)u i 200 zł miesięcznie ; innych dochodów ani majątku nie posiada ; od stycznia 2013r pozwany zabiera powódki do siebie średnio co drugi weekend, zdarza się, że zabiera je też na kilka dni, ostatnio 4 dni i wówczas zapewnia im wyżywienia; od stycznia 2013 zakupił też 3 razy pampersy, kaszki, jogurty; w marcu 2013r przekazał kwotę 60 zł tytułem zwrotu połowy kosztów szczepionki dla L.; Pozwany A. J.ma 40 lat, z zawodu jest kierowcą mechanikiem; od 1996r prowadzi działalność gospodarczą w zakresie gastronomii i z tego tytułu osiąga dochód w granicach 6.000 złotych miesięcznie; w 2012r do Urzędu Skarbowego wykazał przychód w kwocie 333.708,39 ; jest rozwiedziony i na byłą żonę płaci alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie, spłaca kredyty za samochody w kwocie po 3.000 zł miesięcznie i kredyt za dom w kwocie 2.200 zł miesięcznie. W ZUS-ie i Urzędzie Skarbowym ma zaległości w kwocie około 40.000 złotych. Sąd Rejonowy uwzględniając treść art. 135 par. 1 kr i o , doszedł do wniosku , że miesięczny koszt utrzymania każdej z małoletnich powódek to kwota 600 zł, a biorąc pod uwagę możliwości majątkowe i zarobkowe obojga rodziców , a także fakt , że matka w dużym stopniu spełnia obowiązek alimentacyjny poprzez sprawowanie osobistej pieczy nad dziećmi, to pozwany winien partycypować w zaspokajaniu ich usprawiedliwionych potrzeb do kwot po 400 zł miesięcznie. Żądanie zasądzenia alimentów za okres poprzedzający datę wytoczenia powództwa , w ocenie Sądu Rejonowego podlegało oddaleniu, bo strona powodowa nie wykazała by z tego okresu pozostały niezaspokojone potrzeby małoletnich dzieci.

Wyrok , w części oddalającej powództwa ponad kwotę 400 zł oraz w zakresie oddalającym żądania za okres sprzed wytoczenia powództwa, zaskarżyła przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów. Zarzuciła błędne ustalenie miesięcznych kosztów utrzymania małoletnich powódek oraz nieprawidłowy udział pozwanego w ich ponoszeniu w kontekście jego znacznych możliwości majątkowych i zarobkowych. W związku z tym wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz każdej z powódek alimentów w kwotach po 600 zł , a także kwoty 3600 zł na rzecz każdej z nich tytułem równowartości niezaspokojonych potrzeb małoletnich za okres od 1.01.2013r. do 10.03.2013r.

Sąd Okręgowy zważył , co następuje:

Apelacja jest częściowa zasadna.

Poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy , są kompletne – z punktu widzenia właściwych do zastosowania w tym przypadku norm prawa materialnego , a także prawidłowe w kontekście zebranego materiału dowodowego , poddanego ocenie przez pryzmat reguły wyrażonej w treści ar. 233 par. 1 kpc. Sąd Okręgowy nie podziela zarzutu błędnego ustalenia poziomu usprawiedliwionych potrzeb każdej z małoletnich powódek. Trzeba bowiem pamiętać o tym , że ich poziom nie stanowi jedynie prostej konsekwencji „operacji rachunkowych” ilustrujących jednostkowe, „fragmentaryczne” , a więc nie w pełni adekwatne do rzeczywistego stanu wydatki , które w pewnym przedziale czasowym mają charakter uśredniony. Tak jest również w przypadku , kosztów utrzymania mieszkania , które trudno identyfikować tylko przez pryzmat „średniej arytmetycznej” , uwzględniającej całościowy wydatek z tego tytułu i liczbę osób w nim zamieszkujących , bez uwzględnienia jakiegś właściwie pojmowanej skali potrzeb w ten sposób zaspokajanych przez każdą z osób w nim mieszkających, z uwzględnieniem chociażby tak obiektywnych „wskaźników” jak wiek , ale i swego rodzaju „wspólnota potrzeb”. Przykładowo, wynajmująca mieszkanie osoba dorosła i tak będzie ponosiła z tego tytułu koszty w postaci czynszu, opłat za ogrzewanie, czy dostawę energii elektrycznej , bez względu na to , czy zamieszka tam sama , czy też z dwójką dzieci. Czym innym jest zagadnienie zużycia np. wody w większym wymiarze niż z uwagi na zaspokojenie potrzeb tylko tej jednej osoby. To wszystko potwierdza jedynie tezę , że poziom usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powódek , nie wzrasta „automatycznie” o kwotę stanowiącą 1/3 wydatków na wynajem mieszkania przez

ich matkę. Zasady doświadczenia życiowego, w oderwaniu od których trudno rozstrzygać spory o alimenty, jedynie wzmacniają takie przekonanie.

Ma natomiast rację strona apelująca, jeżeli z tych niespornie ustalonych okoliczności faktycznych ilustrujących możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanego, wyprowadza wniosek, że winien on większym (niż przyjął to Sąd Rejonowy) stopniu partycypować, w kosztach utrzymania małoletnich córek – O. i L.. Słusznie Sąd Rejonowy dostrzegł wypełnianie przez matkę obowiązku alimentacyjnego poprzez osobiste staranie o utrzymanie i wychowanie dzieci, jako przesłankę odstąpienia w tym przypadku od zasady równego udziału w zaspokajaniu potrzeb małoletnich przez oboje rodziców (art. 135 par. 2 kr i o). Jednak, z jednej strony, to w jakim stopniu i zakresie matka ten obowiązek w takiej właśnie formie realizuje, a z drugiej – jej mocno ograniczone możliwości zarobkowe (niewątpliwie, będące konsekwencją także osobistego – czasowego zaangażowania w opiekę nad dziećmi) i jednocześnie obiektywnie istniejące znaczne możliwości zarobkowe pozwanego, obligują do podwyższenia poziomu udziału tego ostatniego w partycypowaniu w kosztach utrzymania małoletnich.

Rację ma Sąd Rejonowy, o ile wyprowadza wniosek, że strona powodowa nie wykazała podstaw faktycznych do uwzględnienia żądania pozwu za okres sprzed wytoczenia powództwa. Pamiętać bowiem należy o tym, że stosownie do treści art. 137 par. 2 kr i o, dla skuteczności dochodzenia tego rodzaju roszczenia, koniecznym jest wykazanie stanu, a więc i wartości niezaspokojonych potrzeb uprawnionego z czasu przed wytoczeniem powództwa o alimenty. Nie ma tu prostego automatyzmu. Innymi słowy roszczenie za ten okres nie jest prostą konsekwencją sumy miesięcznych stałych świadczeń alimentacyjnych, w oderwaniu od tego, czy, a jeżeli tak, to w jakim zakresie jakiegokolwiek potrzeby nie zostały zaspokojone.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 386 par. 1 kpc Sąd Okręgowy częściowo zmienił zaskarżony wyrok orzekając o kosztach procesu za I i II instancję, stosownie do treści art. 100 kpc (stosunkowo je rozdzielając).